

uzná, aby hospodářský život podpořen a znovuzřízen byl a aby zabráněno bylo hospodářským ujším, jakož i aby obyvatelstvu potravin a jiné potřebnosti opatřeny byly. Na základě tohoto zákona vydalo ministerstvo vnitra a spravedlnosti nařízení ze dne 3. září 1918 č. 323 ř. z., o něž se zamítnutí opovědi opírá. Vrchní soud přezkouvá ve smyslu § 7 státního základního zákona o moci soudcovské ze dne 21. prosince 1867 č. 144 ř. z. platnost tohoto nařízení, dospěl k úsudku, že jest platným. Poněvadž v nařízení tom se nenakazuje, aby dotyčné ministerstvo důvody, pro něž se povolení zápisu odpírá, uvedlo, nemá práva soud na ministerstvu důvodů takových vyžadovati. Příčiny zápovědi leží patrně v rámci § 1 zákona shora citovaného ze dne 24. července 1917 č. 307 ř. z. Při tom nelze hleděti na to, že byly se založením společnosti značné náklady spojeny a že vydání nařízení spadá tři dny před sepsání smlouvy společenské. Rovněž jest lhostejno, že zákon ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z. o dotazu takovém nejedná. Tím se nebrání, aby společnost v jiné formě v život vešla.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu společnosti nevyhověl.

Důvody:

Zákon ze dne 24. července 1917 č. 307 ř. z. zmocňuje vládu, vydávati potřebná opatření v oboru hospodářském po dobu mimořádných, válkou vyvolaných poměrů pouhým nařízením. Takováto nařízení nemají tedy povahy obyčejných nařízení, jimiž moc výkonná činí opatření ku provedení zákonů, nýbrž jsou to zákony samostatné, k jichž vydání zákonodárná moc byla platně na vládu přenesena. Pokud se jimi jiné zákony mění, nevadí prostá forma nařízení, ježto uvedeným zákonem jsou zákonům na roveň postavena. Platil tedy předpis nařízení ministerského ze dne 3. září 1918 č. 323 ř. z. v době, kdy usnesení v odpor vzatá byla vydána, a platí dosud dle zákona ze dne 28. října 1918 č. 11 sb. zák. a nař. státu československého. V tomto nařízení není ustanoveno, že odpor ministerstva proti povolení zápisu nové společnosti s ručením obmezeným musí býti odůvodněn. Z § 2 č. 8 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. tuto náležitost nelze vyvozovati, poněvadž tento předpis pouze zavazuje soudy v řízení nesporném, nikoliv úřady správní. Nesběhla se tedy nezákonnost ani zmatečnost a není tu podmínek, aby dle § 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. souhlasná usnesení soudů prvé a druhé stolice v odpor brána býti mohla.

Čís. 12.

I vyšší stolice jsou povolány k samostatnému zkoumání opovědi společností s ručením obmezeným k obchodnímu rejstříku.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1919, RI 36/19.)

Soud druhé stolice (vrchní zemský soud v Praze) nevyhověl rekursu finanční prokuratury do usnesení soudu stolice první (krajského soudu v Kutné Hoře), povolujícího zápis společnosti s ručením obmezeným do obchodního rejstříku, vyzval však zároveň jednatele společnosti z moci úřední, aby doplnili a opravili opověď svou a

její přílohy v jistých směrech ve lhůtě jim určené, jinak by společnost z rejstříku byla vymazána.

Názor v rekursu společnosti projevový, že zkoumati opověď výlučně přísluší obchodnímu soudu první stolice a že vyšší stolice nejsou oprávněny, samostatně dle § 11 zákona ze 6. března 1906 č. 58 ř. z. přezkoumávati správnost opovědi, nejvyšší soud prohlásil za nesprávný z těchto

důvodů:

Rízení nesporné, a o takové tu jde, ukládá postupování z povinnosti úřadu nejen soudu první stolice, nýbrž soudům vůbec. Soud vyšší jest témitěž zásadami vázán jako soud nižší, když záležitost nesporná jemu k přezkoumání předložena byla. Nesmí se tedy omeziti na prosté vyřízení návrhu rekursního, nýbrž musí se přesvědčiti, zdali vyřízení, jemuž bylo odporováno a jehož změna jest navržena, snad z jiných příčin, než které rekurs uvedl, zákonu odporuje. Takové přezkoumání zvláště jest nevyhnutelné hledě k § 4 zákona ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z., dle něhož ustanovení smlouvy společenské zákonu se přičítají nemají právního účinku, tudíž ani zápisem do rejstříku platnosti nenabývají, rejstřík však dle zásady patrné z § 13 uvoz. zák. k obch. zák. a čl. 26 obch. zák. pouze platné zápisy obsahovati má, ač-li účelu svému má vyhověti. Z § 102 zákona o společnostech s r. o. nedá se vyvoditi, že vyšší instance nejsou povolány k samostatnému zkoumání opovědi. Tím, že finanční prokuratura uloženo jest bděti nad tím, aby smlouvy o společnostech takových podmínkami zákona se řídily, jest projevováno, jak veliký zájem má stát na přesném zachování zákona, není však tím stanoveno, že soud rozhodující o prostředku opravném smí pouze v mezích tohoto prostředku opravného věc přezkoumati. Rekurs uvádí též, že výklad § 11 zákona o společnostech s r. o., jaký jemu soud rekursní dává, jest v rozporu s všeobecnými zásadami práva rejstříkového a jeho veřejnou povahou. Dle § 2 cit. zákona vzniká společnost zápisem do rejstříku, nikoliv prý teprve právní mocí usnesení zápisu povolujícího. Tato zásada by byla opuštěna, kdyby u příležitosti rekursu, který se nepodává z důvodů §§ 43 a 87 cit. zákona, přípustno bylo rozhodovati o zákonnosti zápisu a tak ohrožovati existenci společnosti. Proti tomu sluší uvést, že společnost s r. o. vzniká zápisem do rejstříku jen pod tou podmínkou, že vyhovuje § 4 odst. 2 zákona z roku 1906, že tedy existenci její neohrožuje možnost dodatečného zkoumání zákonnosti zápisu a že zásada uvedená má platnost pouze podmíněnou, kdežto v §§ 12 a 13 uvoz. zák. k obch. zák. a čl. 19, 21, 25 a 26 obch. zák. obsažená zásada, že rejstřík pouze platné zápisy obsahovati má a nad jich platností soudům bděti jest, platí bez podmínky.

Čís. 13.

Předpis § 502 odst. 4 c. ř. s. platí i tehdy, zrušil-li odvolací soud mylně ve formě rozsudku dřívější rozsudek první stolice pro kusost řízení dle § 496 č. 3 c. ř. s. a stranou zrušující rozhodnutí v odpor vzato nebylo.